

Temel Kavramlar

- **Bilgi Nedir?**

Öğrenme, araştırma veya gözlem sonucunda elde edilen gerçeklere bilgi denir.

- **Teknoloji Nedir?**

İnsan hayatını kolaylaştırmak amacıyla geliştirilen araç ve gereçlerdir. Yararlı veya zararlı olanları olabilir.

- **İletişim Nedir?**

Duygu, düşünce ve bilgilerin; ses, yazı veya sembollerle karşı tarafa aktarılmasına iletişim denir.

İletişimin unsurları: Gönderici -----> Mesaj ----->Alıcı

- **Bilgi ve İletişim Teknolojileri (BİT) Nedir?**

Bilginin üretilmesini, iletilmesini, saklanmasını veya işlenmesini sağlayan araçlardır.

- **Donanım Nedir?**

Bilgisayarın elle tutulabilen tüm parçalarına donanım denir.

- **Yazılım Nedir?**

Bilgisayar donanımlarının çalışmasını sağlayan programlardır.

- **İnternet Nedir?**

Dünya genelindeki bilgisayar ve bilgisayar sistemlerinin birbirine bağlanmasıyla oluşan elektronik haberleşme ağıdır.

BİT'in Kullanım Alanları

- ★ **Eğitim Alanı:**

Akıllı Tahta, Bilgisayar, Projeksiyon, Yazıcı, e-Okul, Eba

- ★ **Sağlık Alanı:**

MR Cihazı, Röntgen Cihazı, Bilgisayar, e- Reçete, e- Randevu

- ★ **Bankacılık ve Alışveriş Alanı:**

İnternet Bankacılığı, Bankamatik, POS Cihazı, İnternette Alışveriş

- ★ **Günlük Yaşam Alanı:**

Bilgisayar, Televizyon, Radyo, Oyun Konsolu

- ★ **Ulaşım Alanı:**

Navigasyon, GPS, e-Bilet

- ★ **Güvenlik Alanı:**

X-Ray Cihazı, Kameralar (Mobese), Alarm, Dedektör

Ergonomi Nedir?

Fiziksel çevrenin insan sağlığına uygun olacak şekilde düzenlenmesine ergonomi denir.

Bilgisayar kullanırken nelere dikkat etmeliyiz?

1. Dik oturmalıyız.
2. Kollar dirseklerden 90 derece kırılmalı.
3. Bilekler klavye kullanırken desteklenmeli.
4. Ekran göz hizasına gelmeli.
5. Ayaklar yerle temas etmeli, yer ile temas etmediđi durumda ayaklar desteklenmeli.
6. Koltuk yüksekliđi ayarlanabilir olmalı.
7. Ekran yakından bakılmamalı (50 – 70 cm).
8. Her bir saatlik çalışma süresi sonunda 5-15 dakikalık aralar verilmeli.
9. Ara verildiği sırada gözler dinlendirilmeli (Kitap okumak ya da televizyon izlemek gibi aktivitelerden kaçınılmalı.)
10. Ara verildiği sırada hareketli egzersiz yapılmalı. (Bisiklet sürme, yürüyüş, paten kaymak gibi)

Bilgisayar Parçaları

Bilgisayar parçaları kasanın içindekiler ve kasanın dışındakiler olarak 2 kısma ayrılır. Kasanın dışındakiler **dış donanımlar**, içindekiler ise **iç donanımlar** olarak isimlendirilir.

İç Donanım Birimleri:

- Güç Kaynađı
- İşlemci
- Anakart
- Sabit Disk
- Ram Bellek
- Ses ve Ekran Kartı

Dış Donanım Birimleri:

- Ekran
- Klavye
- Fare
- Yazıcı
- Kulaklık
- Mikrofon

Hafıza Ölçü Birimleri

bit < Byte < KiloByte < MegaByte < GigaByte < TeraByte

8bit= 1 Byte(B)

1024 Byte (B)= 1 KiloByte(KB)

1024 KiloByte(KB) = 1 MegaByte (MB)

1024 MegaByte(MB) = 1 GigaByte(GB)

1024 GigaByte(GB) = 1 TeraByte(TB)

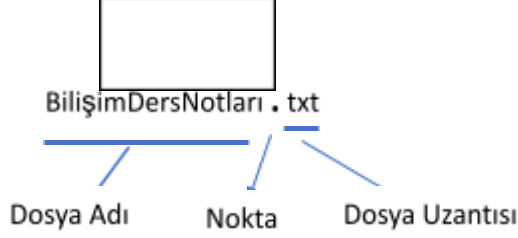
Dosya Yönetimi

Dosya nedir?

Bilgisayarda bilgileri(resim, ses, yazı, video vb.) saklamak için kullanılan yapılara dosya denir.

Dosyaların yapısı 3 kısımdan oluşur.

Örnek:

Dosya Adı: Dosya içindeki bilgilere göre bizim verdiğimiz isimdir. İstenildiğinde değiştirilebilir. İsim verilirken içindeki bilgiye uygun isim vermeye dikkat edilmelidir.

Dosya isminde aşağıdaki karakterleri kullanmak yasaktır.

: ? * < > / \ | “

Dosya Uzantısı: Dosyanın türünü gösterir. Yani müzik mi resim mi? Bunu anlamak için dosya uzantısına bakılır.

Dosya İçeriği	Dosya Uzantısı
Müzik,Ses	MP3, WAV
Resim	PNG, JPG, JPEG
Yazı	TXT
Film, Video	AVI, MOV, MP4
Doküman	DOC, DOCX
Çalıştırılabilir Program	EXE
Elektronik Kitap	PDF

Etik ve İnternet Etiği

Bir davranışın doğruluğunu ve yanlışlığını, iyiliğini ve kötülüğünü bilmek ve bunun sonucunda da doğru olanı yapıp yanlış olanı yapmamaktır.

Gerçek hayatta yaptığımız gibi internet ortamında da iyi ve doğru davranışları yapıp kötü davranışları yapmama durumuna **internet etiği** denir.

İnterneti kullanırken aşağıdakilere dikkat etmek gerekir.

- İnterneti insanlara zarar vermek için kullanmamalıyız.
- Başkalarının internette yaptığı çalışmalara engel olmamalıyız.
- Başkalarının kişisel bilgilerini paylaşmamalıyız.
- Başkalarının kişisel bilgilerini ele geçirmeye çalışmamalıyız.
- Ücretini ödemediğimiz yazılımları kullanmamalıyız.
- İnternette gördüğümüz her şeye inanıp şahit göstermemeliyiz.

Dijital Yurttaşlık

Dijital çağda yaşayan Vatandaşların Bilişim Teknolojilerini etkin ve verimli kullanabilen bireyleri ifade eder. Bu yurttaşların sahip olması gereken 9 özelliği vardır.

Dijital Erişim: Dijital Yurttaş, kendi ihtiyaçları doğrultusunda BİT araçlarını kullanabilmeli ve istediği bilgilere nerelerden ulaşabileceğini bilmelidir. Ayrıca bu amaçlar için gerekli araç ve gereçleri kullanabilmelidir.

Dijital Ticaret: Dijital Yurttaş, İnternet'ten alışveriş ile riskleri bilmeli, güvenli alışveriş yapabilmeli, yanıltıcı içeriklere kanmamalıdır.

Dijital İletişim: Dijital Yurttaş, İnternet üzerinden iletişim kurabilmelidir. Bunu yaparken başkalarına karşı nasıl davranması gerektiğini bilmeli ve kişisel bilgilerini başkalarından koruyabilmelidir.

Dijital Okuryazarlık: Dijital Yurttaş BİT araçlarını etkin bir şekilde kullanabilmelidir.

Dijital Etik: Dijital Yurttaş, Gerçek hayatta olduğu gibi internette de başkalarına karşı nazik ve kibar olmalı, davranışlarında ahlak kurallarını gözetmelidir.

Dijital Kanun: Dijital Yurttaş, gerçek hayatta suç olan davranışların internette de yapılmasının suç olduğunu bilmeli ve buna göre davranmalıdır.

Dijital Hak ve Sorumluluklar: Dijital Yurttaş, internette kendisine yapılmasını istemediği davranışları başkalarına yapmamalıdır. Başkalarına ait içerikleri izinsiz kullanmamalıdır.

Dijital Sağlık: Dijital Yurttaş, BİT araçlarını ve İnterneti kullanırken fiziksel ve zihinsel sağlığını korumalı, bağımlılık derecesinde kullanmaktan kaçınmalıdır.

Dijital Güvenlik: Dijital Yurttaş, kişisel bilgilerini internette paylaşmamalı, ziyaret ettiği sayfaların güvenli olup olmadığını kontrol etmelidir.

Dijital Zorba

İnternet ortamında istenmeyen davranışlara maruz kalma durumuna **dijital zorba** denir. Kişinin kendisinin zorba olması veya Zorbaya maruz kalma şeklinde iki farklı durum bulunmaktadır.

Dijital Zorbaya maruz kalırsak şunları yapmalıyız:

- Cevap verme, isteklerini yapma, Şikayet et ve engelle.
- Tehdit, küfür ve hakaret mesajlarını silme ve ekran görüntüsünü al
- Durumu bir büyüğüne anlat, gerekli görülmesi durumunda polise başvur

Dijital Zorba olmamak için şunları yapmalıyız:

- Gereğinden fazla mesaj gönderme
- Tanımadığın kişilere arkadaşlık isteği gönderme
- Kişilerle olan görüşmelerini kaydedip paylaşma
- Başkasının kişisel bilgilerine ulaşmaya çalışma
- Kimseye küfür, hakaret etme, uygunsuz söz söyleme

Gizli ve Güvenli mi?

Güçlü Şifrenin Özellikleri

- En az 8 karakter uzunlukta olmalıdır
- En az bir rakam olmalıdır
- En az bir BÜYÜK harf olmalıdır
- En az bir küçük harf olmalıdır
- En az bir sembol(noktalama işareti) olmalıdır

Bilgisayar Ağları

En az 2 bilgisayarın birbirine bağlanmasıyla oluşan yapıya bilgisayar ağı denir.

Evde, Okulda, İş yerlerinde vb. kullanılır.

Niçin kullanılır?

- Dosya paylaşımı yapmak
- Ortak donanım (yazıcı, kamera gibi) kullanmak
- Ortak yazılım kullanmak (oyun oynamak gibi)
- İletişim kurmak
- Bazı cihazların kontrolünü sağlamak